

De kleine EHBO voor honden voor dummies[®]

SPIEKBRIEF

Normaalwaarden hond:

- » ademhalingsfrequentie: 10-30 keer per minuut
- » hartslag: 60-120 keer per minuut
- » lichaamstemperatuur: 38-39 graden

Bel direct de dierenarts:

- » als je hond niet ademt
- » als je geen hartslag voelt
- » als je hond versuft is, niet of nauwelijks reageert
- » als je hond zonder aanwijsbare oorzaak opeens agressief wordt en zeker als de agressie zich tegen jou richt
- » als je hond een ernstige bloeding heeft waarbij bloed uit de wond blijft stromen of uit een slagader spuit
- » als je hond tekenen van shock vertoont
- » als je hond een harde, gespannen of zelfs opbollende buik heeft (dit kan duiden op een maagtorsie/maagkanteling, een aandoening waaraan de hond kan overlijden)
- » als je hond erg benauwd is
- » als je vermoedt dat je hond vergiftigd is

Raadpleeg de dierenarts:

- » bij een toeval, stuip, epileptische aanval of iets wat daarop lijkt
- » als je hond enkele dagen niet wil eten
- » als je hond lusteloos is
- » bij piepen, janken, blaffen, grommen als je je hond benadert

SPIEKBRIEF

- » bij een ingedoken lichaamshouding zonder aanwijsbare oorzaak
- » als je hond zonder reden heftig hijgt en daar niet mee stopt als hij in rust is
- » bij langdurig rillen, ook als het niet koud is
- » bij heftig kwijlen zonder oorzaak
- » bij een verhoogde hartslag zonder dat de hond zich angespannen heeft
- » bij een snelle of onregelmatige ademhaling zonder dat de hond zich angespannen heeft
- » bij benauwdheid of luid snurken
- » bij pijn bij het ademen
- » bij stijf of houterig bewegen, kreupelheid
- » bij pijn bij het opstaan van zijn bed of kussen
- » als je hond opeens stinkt, dit kan duiden op een ontsteking
- » als je hond een wond heeft die wellicht gehecht moet worden
- » bij vachtproblemen, kale plekken of ernstige jeuk
- » als je hond een verwonding of ontsteking aan zijn oog heeft

Dit is slechts een greep uit de aandoeningen waarvoor een dierenarts nodig is. Ons advies is: als jij twijfelt of je zorgen maakt ... altijd even bellen met de dierenarts!

Inleiding

Jij hebt een hond, of je bent van plan om er een aan te schaffen. Gefeliciteerd: dit maakt je – in mijn ogen – een verstandig mens. Een hond kan een verrijking vormen van jouw leven en dat van je gezin. Met een hond haal je een persoonlijkheid in huis, iemand die altijd blij is om je weer te zien, wellicht een bewaker van huis en haard of een maatje van je kinderen, iemand om urenlang mee te wandelen, een luisterend oor waar je al je problemen aan kwijt kunt, iemand die van je houdt *no matter what*. Kortom; een vriend voor het leven.

Hoe langer dat leven mag duren, hoe liever natuurlijk. Maar in het geval van de hond moet je er toch rekening mee houden dat jouw maatje – afhankelijk van zijn ras – slechts zeven (gemiddelde leeftijd die een Duitse dog haalt) tot zeventien jaar oud wordt (sommige kleine rasloze hondjes kunnen de twintig halen). Dit wil zeggen dat het leven van jouw hond, naar alle waarschijnlijkheid, een stuk korter duurt dan dat van jou.

Over dit boek

Natuurlijk heeft het helemaal geen zin om elke dag stil te staan bij alle gevaren die de gezondheid van jouw hond bedreigen. Je elke dag zorgen maken over het feit dat je hond ziek zou kunnen worden of gewond kan raken, verpest het plezier dat jullie samen kunnen hebben. Maar soms even stilstaan bij de risico's die een hond nu eenmaal loopt, en weten hoe je moet handelen als jouw hond iets overkomt ... dat is geen overbodige luxe. Daar-

om sta je waarschijnlijk nu met dit boekje in je handen. Daarmee ga ik je voor de tweede keer feliciteren. Want met dit boekje heb jij een middel in handen waarmee je een serieuze poging kunt doen om het leven van jouw hond zo gezond en gelukkig mogelijk te maken. Als je weet wat de risico's zijn, welke factoren de gezondheid van jouw hond kunnen bedreigen, kun je een boel narigheid voorkomen. Bovendien leert dit boek je – mocht je hond toch ziek worden, een ongeluk(je) krijgen of gewoon last krijgen van een blessure – hoe je kunt handelen. Zo heb je een stuk meer kans op dat lange en gelukkige leven dat je jouw hond zo toewenst.

Voor wie is dit boekje bedoeld?

Voor die miljoenen hondeneigenaren die zich soms zorgen maken over de gezondheid van hun hond, en die graag willen weten wat ze zelf kunnen doen wanneer hun hond iets overkomt. Voor mensen die zelf Eerste Hulp Bij Ongelukken willen bieden als hun hond geblesseerd raakt, of die willen leren hoe je ongelukken kunt voorkomen.

Dierenarts

Natuurlijk is de eerste gedachte die bij je opkomt bij het horen van de woorden 'hond' en 'ongeluk': de dierenarts. Dat is een uiterst verstandige gedachte. Maar in veel gevallen kun je zelf de situatie (leren) beoordelen en inschatten hoe ernstig deze is. Vervolgens kun je op basis daarvan beslissen of jij degene bent die je hond kunt helpen of dat het inderdaad verstandiger is de dierenarts in te schakelen. *De kleine EHBO voor honden voor Dummies* leert je of en hoe je zelf eerste hulp kunt bieden als je hond een ongeluk krijgt of last heeft van een eenvoudig letsel. Maar het allerbe-

langrijkste advies dat we je kunnen geven, de gouden regel, rode draad en sleutel tot succes voor dat lange en gelukkige hondenleven is: bel bij twijfel altijd de dierenarts! Beter tien keer te vaak gebeld, dan één keer te weinig.

Pictogrammen

In dit boek kom je de volgende pictogrammen tegen:

TIP

Volg deze tips om het leven voor jou en de hond gemakkelijker te maken of om geld te besparen.

BELANGRIJK

Dit pictogram wijst op informatie die je zeker niet moet overslaan.

TECHNISCHE
INFO

Dit pictogram wijst op informatie die interessant is, maar niet wezenlijk voor jouw begrip van de hoofdttekst.

PAS OP

Aan dit pictogram herken je informatie over wat je nooit of juist absoluut wel moet doen.

Hoe nu verder?

Meestal begin je aan een boek in hoofdstuk 1 en natuurlijk is dat ook bij *De kleine EHBO voor honden voor Dummies* een prima optie. We beginnen met twee hoofdstukken die je bij de hand wilt hebben voor het geval je snel moet handelen. Hoofdstuk 1 gaat over noodgevallen, bijvoorbeeld voor als je nú wilt weten of je een dierenarts moet bellen. Hoofdstuk 2 maakt je wijzer over wat je moet doen als je hond bloedt. Je kunt ook verder bladeren naar een hoofdstuk dat jouw specifieke interesse heeft, of naar een onderwerp waar je op dit moment vragen over hebt. Het zou zomaar

kunnen dat jouw hond, op het moment dat jij dit boekje in handen hebt, een wondje heeft waar je je zorgen over maakt, of een bloedende nagel of dat hij of zij gestoken is door een insect. Als je direct antwoord wilt hebben op een specifieke vraag, gebruik dan de inhoudsopgave of de index (achter in het boek) om razendsnel naar de informatie te bladeren die jij (of beter gezegd: jouw hond) nodig hebt.

Natuurlijk kun je ook gewoon het hele boek van kaft tot kaft lezen, dat is waarschijnlijk de beste optie en ik zal je niet tegenhouden. Als je het leuk vindt om ook wat achtergrondinformatie tot je te nemen, lees dan zeker ook de kaderteksten.

Belangrijk

Dit boekje is bedoeld als hulpmiddel, als naslagwerk en om je te laten kennismaken met Eerste Hulp Bij Ongelukken bij honden. Het is GEEN officiële EHBO-cursus en pretendeert ook niet om die te kunnen vervangen. In dit boekje vind je geen praktijkoefeningen, geen docent die je corrigeert en waar je vragen aan kunt stellen. Hoewel we de informatie met de grootste zorg hebben verzameld en opgeschreven, kunnen noch de auteur noch de uitgever verantwoordelijk gehouden worden voor de gevolgen van een incorrecte uitvoering van de aanwijzingen in dit boek. Ook kunnen wij niet aansprakelijk gesteld worden voor de (gevolgen van) eventuele fouten of onvolledigheden in dit boek. Zoals we eerder in deze inleiding al vertelden: bij de lichtste vorm van twijfel bel je eerst de dierenarts. Dit boek mag nooit een vervanging zijn van de inzet van een veterinaire.

Hij of zij?

Er zijn natuurlijk mannelijke en vrouwelijke honden. Het getuigt van respect om naar een teefje te verwijzen als 'zij' en een reu 'hij' te noemen. 'Mijn hond Lady is een schat, ik hoop dat hij nooit ziek wordt', dat klinkt inderdaad een beetje onzinnig. Maar in de Nederlandse taal is 'hond' een mannelijk woord. Vandaar dat er in dit boek 'hij' wordt gezegd als het over een hond gaat. Dat heeft niets met disrespect te maken, maar - om eerlijk te zijn - meer met gemak tijdens het schrijven en duidelijkheid voor jou als lezer. Als het echter duidelijk over een teefje gaat, of over 'vrouwenproblemen', wordt er naar de hond met 'zij' verwezen.

De dierenarts erbij halen**Herkennen dat het mis is****Reanimeren****Checklist: wanneer bel ik direct de dierenarts?**

Hoofdstuk 1

Als de nood aan de hond is

Het overkomt elke hondenbezitter waarschijnlijk meerdere keren tijdens het leven van zijn hond ... de twijfel: moet ik naar de dierenarts of niet? Het is ondoenlijk om hier op papier een waterdicht advies te geven, maar wat we wel kunnen benadrukken is: beter tien keer te vaak de dierenarts gebeld of naar de praktijk gereden, dan één keer te laat!

Wanneer roep je de hulp van een dierenarts in?

Als je hond hevig bloedt, als hij slap en lusteloos is, niet opstaat, verdwaasd is, niet reageert – of eigenlijk: **ALS JIJ JE SERIEUS ZORGEN MAAKT** – is het absoluut belangrijk om direct de die-

renkliniek te bellen. Leg uit wat er aan de hand is en luister naar het advies van degene die jou te woord staat. In veel gevallen zal dat advies luiden dat je zo snel mogelijk met je hond in de auto moet springen en hun kant op moet rijden, maar er zijn ook gevallen te bedenken waarin het verstandiger is dat de dierenarts juist naar jou komt. Bijvoorbeeld omdat het beter is de hond niet te vervoeren of omdat de dierenarts op dat moment toevallig bij jou in de buurt is. Ook kan het zijn dat je, op aanwijzing van een assistente of de dierenarts, alvast wat handelingen kunt uitvoeren bij je hond, bijvoorbeeld een verband aanleggen, controleren of hij ademt of hem in een bepaalde houding leggen.

BELANGRIJK

VERTROUW OP JE EIGEN OORDEEL!

Jij bent degene die jouw hond het beste kent, jij weet hoe hij reageert als hij zich goed voelt. Daarom ben jij de aangewezen persoon om te beslissen of het verstandig is om een dierenarts te bellen. Als het goed is, heeft jouw dierenarts ook een noodnummer waarop je hem altijd kunt bereiken en vindt hij dat geen enkel probleem, ook al bel je hem midden in de nacht. Ons advies: bij twijfel de dierenarts bellen.

TIP

Zet het telefoonnummer van je dierenarts in je mobiele telefoon, als het even kan in het mapje 'belangrijke nummers' of bij je favorieten. Dan weet je zeker dat je niet hoeft te zoeken of te scrollen als de nood aan de hond is of jij in paniek bent.

Gedrag begrijpen

Een gezonde hond herken je aan zijn blik. Een heldere, oplettende blik spreekt boekdelen. Als een hond pijn heeft, kun je dat vaak zien aan zijn gezichtsuitdrukking. Met zijn gezicht kan een hond, net als wij mensen, uiting geven aan hoe hij zich voelt. Ook met zijn lichaam kan je hond een heel verhaal vertellen. Een hond die ineenduikt, zich klein maakt en zijn staart laag houdt, voelt zich niet prettig. Een hond die zich niet goed voelt is lusteloos, heeft bijvoorbeeld geen eetlust, minder zin dan normaal om mee uit te gaan en hij kan zelfs ronduit chagrijnig worden. Acute pijn bij je hond is vaak eenvoudig te herkennen. Een dier dat zich terugtrekt als je hem wilt aanraken, dat piept, jankt of zelfs gromt, dat heeft ergens last van.

Als het gedrag van je hond verandert, bestaat de kans dat hij pijn heeft. Dit zijn tekenen dat je hond zich minder goed voelt dan voorheen:

- » stijf bewegen of kreupel lopen
- » moeite hebben met opstaan
- » plotseling minder speels worden
- » jou niet meer vrolijk begroeten
- » niet meer op commando willen gaan zitten of liggen
- » niet meer (of minder) heftig reageren als er bezoek komt of als de deurbel gaat
- » zich langdurig likken op een bepaalde plek

Rust kan je redden

Een hond die gewond is, pijn heeft of bang is, is erbij gebaat dat jij zo rustig mogelijk blijft. Het zou best kunnen dat jij, als je bloed ziet of ziet dat je hond op een andere manier geblesseerd is, het liefst in huilen zou willen uitbarsten of gillend naar je hond rennen. Als je dit doet, vergroot je de onzekerheid van je hond en maak je hem alleen maar banger.

BELANGRIJK

Ook al voel jij je op dat moment als een doodsbang konijn in de koplampen van een auto, probeer dat gevoel van je af te zetten en gedraag je als de rots in de branding die je voor je hond wilt zijn. Praat geruststellend tegen hem, aai hem, laat hem merken – ook al weet je echt even niet wat je moet doen – dat je er voor hem bent. Rust kan jullie allebei redden.

Pijn

Niet elke hond laat pijn op dezelfde manier zien. Er zijn viervoeters die al piepen als de dierenarts naar ze wijst, maar er zijn er ook die dusdanig hard zijn dat ze weigeren te laten merken dat iets pijn doet. Pijn is belangrijk, het heeft een functie en in de natuur is het levensreddend. Als iets pijn doet, wordt je hond gewaarschuwd dat er iets mis is. We onderscheiden twee soorten pijn: acute pijn en chronische pijn. Acute pijn ontstaat plotseling en bij deze vorm van pijn is er een duidelijke link tussen de pijn en de oorzaak ervan. Bij chronische pijn, dat is pijn die eigenlijk constant aanwezig is, is de oorzaak vaak lastiger te achterhalen.

IK MOCHT HET WETEN, DE DIERENARTS NIET

TECHNISCHE
INFO

Maybe was een kruising Fila Brasileiro x Duitse dog. Een prachtig dier met een bijzonder karakter. Toen ze een dagje ouder werd, kreeg ze vrij plotseling last van pijn die steeds heviger werd. Op een gegeven moment jankte ze als ze opstond van haar hondenbed en toen ze een dag later haar evenwicht verloor tijdens het plassen, loeide ze van de pijn. Ik ging naar de dierenarts. Die probeerde vast te stellen of de pijn vanuit haar rug of haar heupen kwam, maar hoe hij ook manipuleerde ... Maybe gaf geen kik. Röntgenfoto's wezen uit dat er sprake was van dusdanige artrose dat Maybes heup, om de woorden van de dierenarts te gebruiken, 'de vorm had van een bloemkool'. Ze moet veel pijn hebben gehad. Van Maybe mocht ik dat wel weten, maar de dierenarts niet.

Agressie door pijn

Wees erop voorbereid dat ongerief of pijn ervoor kan zorgen dat een hond agressief reageert. Als hij een wond heeft, of bijvoorbeeld een botbreuk, kan het gebeuren dat hij naar je snauwt of zelfs bijt als je de pijnlijke plek wilt aanraken. Een pijscheut kan een reactie veroorzaken die jij niet verwacht had, wees daarom altijd voorzichtig als je een hond benadert die pijn heeft of waarvan je het vermoeden hebt dat hij pijn heeft.